

Nyhetsbrev för

NAV- industrihistoria och arbetslivsmuseer i Väst

Nummer 3 Augusti 2017

info@navivast.se

**ARBETSLIVSMUSEERNAS DAG
AVSLUTADES MED BRÖLLOP
SOM FÖR 100 ÅR SEDAN**

Sidan 1 FOTO:
MICHAELA ZABEL

Nya medlemmar

Vi hälsar följande museer – som blivit medlemmar under 2017 – välkomna i NAV – industrihistoria och arbetslivsmuseer i Väst:

Borås Idrottshistoriska Sällskap, Borås
Bredareds Hembygdsförening, Bredared, Borås
Daretorpsbygdens Intresseförening, Tidaholm
Skepparhuset, Gullholmen, Orust
Tidaholms Idrottshistoriska Förening, Tidaholm
Älgårås Vagnsmuseum, Älgårås, Töreboda
Öckerö Hembygdsförening, Öckerö

Integrationsaktiviteter

NAV har med stöd från Västra Götalandsregionens kulturnämnd under sommaren genomfört ett antal integrationsaktiviteter med arbetslivsmuseer.

Exempelvis genomförde Dalénmuseet, Stenstorp i samarbete med Röda Korset, ett studiebesök på museet med en guidad tur för nyanlända med familjer 27 juni. Efter den guidade turen bjöd museet på fika.

Arrangemanget var mycket lyckat, cirka 35 personer deltog, majoriteten barn och unga.

HENRIK OLSSON

Liknande aktiviteter har genomförts på Repslagarmuseet i Älvängen och Remfabriken i Göteborg.

Dalénmuseet i Stenstorp gästades av nyanlända

FOTO: ELIN ANDERSSON

Nyhetsbrev

Vi i redaktionen vet att alla föreningar har massor av intressant och underhållande material, i Era gömmor. Vi är tacksamma för alla bidrag till och synpunkter på nyhetsbrevet, i form av både text och bilder.

Redaktion:

Einar Brodin telefon 0705-30 77 79
 e-post einar.brodin@navivast.se
 Ingvar Kronhamn telefon 0768-81 08 85
 e-post ingvar.kronhamn@navivast.se
 Carl Johan Stark telefon 0730-61 08 87
 e-post carl-johan.stark@navivast.se

Nästa nyhetsbrev utkommer i november 2017.
(Presstopp 2017-10-31)

Innehåll:

Nya medlemmar	sid 2
Integrationsaktiviteter	sid 2
ArbetsSams kurser och konferenser	sid 3
Projektbidrag från Riksantikvarieämbetet	sid 3
Kulturarvsdagarna 2017	sid 3
Ditt museum i Nyhetsbrevet!!	sid 3
Arbetslivsmuseernas dag	sid 4
Råd om god byggnadsvård en del av Västarvet	sid 5
Textila förtecken Temadag på Textilmuseet	sid 6
Samverkan – Prisma Västra Götaland	sid 7

industrihistoria och arbetslivsmuseer i Väst

Box 15, S- 534 21 Vara
 Org. nr. 80 24 61- 14 13
www.facebook.com/industriocharbetsliv.se

Tel: 072- 246 92 32
 Bankgiro: 780- 73 65

E- post: info@navivast.se
 Hemsida: www.navivast.se

ArbetSams kurser och konferenser

Utförlig information, program och anmälan, om ArbetSams kurser och konferenser finns på ArbetSams hemsida <http://arbetsam.com>

Gruvforum – gruvligt intressant

Datum: 6-7 september 2017

Plats: Sala Silvergruva, Sala

Museiskola för arbetslivsmuseer

Datum: 13-14 september 2017

Plats: Forum Museum Rönnskär, Skellefteå

Sågteknik

Datum: 19-21 september 2017

Plats: Derome Trä & Nostalg Museum, Veddige

Så var det då – arbetslivsmuseer visar

Datum: 30 september 2017

Plats: Norrköping

Arrangör: Arbetets museum i samarbetet med ArbetSam

Museiskola för arbetslivsmuseer

Datum: 4-5 oktober 2017

Plats: Siljansfors Skogsmuseum, Mora

Lär dig locka besökare med personliga berättelser

Datum: 12-13 oktober 2017

Plats: K A Ahlmgrens sidenväveri, Stockholm

Lär dig locka besökare med personliga berättelser

Datum: 18-19 oktober 2017

Plats: Grafiska museet, Helsingborg

Museidagar med ArbetSams årsmöte 2018

Datum: 13-14 april 2018

Plats: Norrköping med omnejd

Plats: Arbetets museum

Tema: ArbetSam 20 år

Projektbidrag från Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet har 2017 delat ut åtta miljoner kronor som projektbidrag till olika arbetslivsmuseer i Sverige. Inom Västra Götaland har följande museer erhållit bidrag:

Nästan alla som fått bidrag är medlemmar i NAV.

- Aeroseum (HKP 4) 100 000
- Fartygsmuseet Maritiman (M/B HERKULES) 150 000
- Fiskemuseet Hönö (Brandsäkerhetsutrustning) 75 000

- Hillefors Grynkvarn (Kvarnrännan) 180 000
- Kanalmuseet Håverud (Luftvärmepumpar) 25 000
- Nohabs Ångloksklubb (Överhettarelement) 100 000
- Sällskapet Ångbåten (FÄRJAN 4) 500 000
- Textilmuseet Borås (Digital plattform) 291 000
- Lövsens Sågverk, Fristad (Renovering) 90 000
- Stiftelsen Sv Kryssarklubben (GRATITUDE) 80 000
- Stiftelsen Skaftökuttern (T/S KVARTSITA) 225 000

NAV önskar lycka till med projektbidragen!

Kulturarvsdagarna 2017

Varje år, andra helgen i september, arrangeras Kulturarvsdagarna. Temat för året är Natur och kulturarv – miljöer med möjligheter. Datum: 8-10 september 2017

Då äger hundratals aktiviteter rum över hela Sverige där såväl kulturmiljöer som kulturhistorisk intressanta byggnader och anläggningar står i fokus.

Alla är välkomna att delta under dessa dagar, såväl som arrangör som besökare!

Arrangörsförteckning presenteras på Riksantikvarieämbetets hemsida. Samordnare är Riksantikvarieämbetet i samarbete med ArbetSam och Sveriges Hembygdsförbund.

Anmäl ert arrangemang på Riksantikvarieämbetets hemsida!

Ditt museum i Nyhetsbrevet!

NAV - industrihistoria och arbetslivsmuseer i Väst – inbjuder medlemsmuseerna att medverka i Nyhetsbrevet som kommer ut fyra gånger per år.

Under vinjetten "Vårt museum" är ni välkomna att presentera ert museum och er verksamhet. Text med bilder bör inte vara mer än en sida

Välkommen med ert bidrag till kommande Nyhetsbrev!

Nästa Nyhetsbrev, nr 4 2017, kommer i november, manusstopp är 31 oktober.

Adressen är info@navivast.se eller

NAV – industrihistoria och arbetslivsmuseer i Väst
Box 15
534 21 VARA

Arbetslivsmuseernas dag 6 maj

Arbetslivsmuseernas dag på Vulcanön i Tidaholm den 6 maj lockade många utställare och ett par tusen besökare. Denna dag, den första lördagen i maj månad, var det också av tradition "Motorlördag" och "Lions anksim" vilket var en bra kombination.

Den vackra Vulcanön och det fina vädret hjälpte till att göra dagen lyckad.

För att få en bra start på dagen bjöds alla utställare på kaffe/te och fralla vid Idrottshistoriska museet. Detta var uppskattat. Här etablerade sig även Skepplanda hemvärns- och kulturförening för servering av ärtsoppa, pannkakor m m.

Utställarna visade upp sitt yrkeskunnande tillsammans med redskap/maskiner/fordon på olika sätt för de intresserade åskådarna som dessutom kunde ta del av eller köpa de tillverkade produkterna.

Från den uppbyggda scenen presenterade vår konferencier Ylva Carlqvist Warnborg dagens olika aktiviteter. Hon intervjuade även utställare och aktörer som fick möjlighet att presentera sin verksamhet och programpunkt.

Scenen intogs även vid två tillfällen av Vulcan musikårssextett som spelade härlig musik på sina blåsinstrument.

Under eftermiddagen fick Lions använda scenen för prisutdelning efter deras anksim.

Vid bron som leder över till Vulcanön var vår devis uppspänd för att locka besökare till arrangemanget

Dagens brudpar, Ida Fant och Martin Johansson från Skallmeja, med sina närmaste

Tidaholms museum hade för dagen fri entré. Samtidigt hade deras sommarutställning "Filmfabriken" premiär. I filmsalen på museet kunde besökarna lyssna till tre olika intressanta föredrag som knöt an till gången tid.

Aktiviteterna/visningarna var många och olika, exempelvis

- repslagning
- linberedning
- smidesarbeten
- tändkulemotorer
- gamla fina hästdragna vagnar
- gammal ambulans
- servering av kolbullar

Med hjälp av Qvarnstensgruvan kunde barn tillverka sin egen "kvarnsten".

Dagen avslutades med en vigsel i sekelskiftesmiljö uppe på scen mellan Ida Fant och Martin Johansson från Skallmeja. Vigselförrättare var prästen i Svenska kyrkan, Mats Löwing, som använde sig av en handbok från 1894. Brudparet åkte till och från vigseln i den gamla Tidaholmsbussen som finns på Vulcanön. NAV:s present till brudparet blev en minnesbox med ett stort antal välredigerade bröllopsfoton, tagna av fotografen Michaela Zabel.

En enkät som skickades till utställarna några dagar efter evenemanget gav många positiva kommentarer men även några negativa. Flertalet utställare kan tänka sig att komma tillbaka nästa år.

Genomförandet av Arbetslivsmuseernas dag i Tidaholm skedde med hjälp och stöd av Tidaholms kommun, Tidaholms museum, Innovatum samt i samarbete med Idrottshistoriska museet, Labbes Car & Bike, Lions och ett antal privatpersoner till vilka NAV framför ett stort TACK!

Nästa år, 2018 kan ni uppleva Arbetslivsmuseernas dag den 9 juni i Håverud. Boka in den dagen!

TEXT & FOTO EINAR BRODIN

Råd om god byggnadsvård en del av Västarvet

Västarvet är Västra Götalandsregionens natur- och kulturarvsförvaltning. Vi har hand om verksamheten vid sex museer och besöksmål runt om i länet – Forsviks bruk, Göteborgs naturhistoriska museum, Lödöse museum, Slöjd & Byggnadsvård på Nääs, Vitlycke museum i Tanums världsarv och Vänersborgs museum. Från dessa platser, men även från kontor i Skara, Skövde och Borås utgår också vår regionala verksamhet som omfattar arbete med arkeologi, byggnadsvård, natur- och kulturmiljö, slöjd, konservering, utvecklings- och processtöd samt pedagogik och utställningar. Västarvet är verksamt både som konsulenter, det vill säga tjänster erbjuds utan kostnad, och med konsulttjänster.

Ni som medlemmar i NAV har säkert stött på Västarvet på olika sätt, exempelvis inom arbetet med Prisma, i museinätverket, på kurser eller konferenser eller vid besök av något av våra besöksmål.

Det jag tänkte lyfta fram lite särskilt i detta nyhetsbrev är vårt arbete med byggnadsvård. Inom vår enhet Kulturmiljö arbetar vi särskilt med frågor kring just byggnadsvård och kulturmiljöer. Arbetet bedriver vi på lite olika sätt beroende på sammanhang. Det kan handla om att göra dokumentationer eller underlag för kommunerna som de använder i sin planering. Med det handlar också om konkret byggnadsvård, exempelvis antikvarisk medverkan till dem som får bidrag från Länsstyrelsen för att renovera kulturbyggnader. I denna roll har vi haft många kontakter med medlemmar i NAV genom åren.

I vårt arbete ger vi råd om hur man på ett bra sätt renoverar och tar hand om hus, både gamla och lite nyare. Vi kan ge tips om bra hantverkare och ge råd kring bidrag och olika typer av stöd. Vi har en särskild plats för rådgivning där vi specialiserat oss på just god omvårdnad av historiska byggnader, bra material och hållbart byggande – Slöjd & Byggnadsvård. Denna del av vår verksamhet hittar man vid Nääs slott utanför Floda. Här erbjuder vi utställningar om bra material och metoder, ett bibliotek späckat med fakta, kurser i exempelvis fönsterrenovering, spånläggning, isolering m.m. samt en butik.

På Nääs erbjuder vi också konkret rådgivning till fastighetsägare. Man kan komma hit med bilder på sitt hus och få en timmes fri rådgivning kring byggnadsvård, om allt från grund till takpannor. Detta erbjudande gäller även föreningar som har byggnader att ta hand om. Varför inte boka in en tid hos oss, ta med lite bilder och göra ett besök! Kanske kan vi hjälpa till med tips och råd om val av material och metod eller tipsa om bra hantverkare. Kanske kan vi tillsammans arrangera en kurs i något angeläget ämne. Hör gärna av er till undertecknad så hjälper jag er vidare till rätt person inom Västarvet.

Vår utgångspunkt är att en hållbar samhällsutveckling förutsätter att man utgår från de lokala förutsättningarna och bygger framtiden med utgångspunkt i befintliga natur- och kulturvärden. Ett långsiktigt brukande av allt från föremål till hela hus och landskap är grunden i ett hållbart samhälle. Läs mer om vår verksamhet på www.vastarvet.se och på www.sljodochbyggnadsvard.se

TEXT & FOTO **MARIE ODENBRING WIDMARK**
Västarvet Kulturmiljö/Slöjd&Byggnadsvård
Marie.odenbring@vgregion.se

Vi arrangerar REKO på Nääs varje år med slöjdmarknad, hantverksdemonstrationer, föredrag och visningar. I bakgrunden syns vårt hus på Nääs, Källnäs.

Fönsterrenovering är en av våra mest populära kurser.

I biblioteket finns mycket information, både faktaböcker och rena handböcker.

Rådgivning och kurser är en viktig del av vår verksamhet.

Textila förtecken

Välkommen till en inspirerande temadag kring textil med föreläsningar, workshops mm.

Kulturarvsdagen söndagen den 10 september 2017 kl. 9-16
Textilt smörgåsbord på Textilmuseet i Borås

Program

- 9.00 Ankomst, registrering och förmiddagskaffe.
- 9.30 Välkommen! Margaretha Persson, VHF.
Textilmuseets utställningar. Eva Blomqvist intendent.
Presentation av studiecirkel kring textil mm. SV
- 10.00 Resan till Sverige via mönster, former och material.
Mönstervandringar & mönsterförvandlingar.
Monica Hallén, vävare, formgivare och skribent.
- 11.00 Gamla mönster i ny tappning.
Trådräknarna
Med hantverket som mötesplats.
Ta i hand
- 12.00 Lunch på The Company och möjlighet att besöka
Textilmuseets utställningar.
- 13.30 Västgötarnas gårdfarihandel och rötterna till det moderna
konsumtionssamhället. Pia Lundqvist, docent i historia,
Göteborgs universitet.
- 14.30 Eftermiddagskaffe
- 15.00 Vad kan vi göra själva?
Exempel på problem och handgripliga förslag på hur man kan
agera för att förbättra och hålla hembygdsföreningens textila
samling i gott skick.
Lottie Benjaminsson, textilkonservator SVK, Västarvet.
- 16.00 Tack och avslut.

Anmälan till Studieförbundet Vuxenskolan, Västra Götaland senast den 1 september på 0522-65 33 33 eller vgregion@sv.se. Seminarieavgift 200:-
Välkomstfika ingår. Lunch till självkostnadspris.

Frågor: Christer Wennerberg 0708-55 30 33.

Titta gärna in på Textilmuseets hemsida www.textilmuseet.se

Västergötlands
Hembygdsförbund

I samarbete med Västra Götalandsregionen

Välkommen till samverkansdag - Prisma Västra Götaland

3 oktober 2017 9.00 -16.00, Saab Bilmuseum, Trollhättan

I oktober ordnar vi den tredje årliga, gemensamma samverkansdagen. Under dagen vill vi i Prisma Västra Götaland samla er aktörer för att vi tillsammans ska kunna inspirera, engagera och utveckla våra verksamheter. Vi hoppas att dagen skall ge oss både många och bra förslag på vad vi tillsammans vill göra kring industrisamhällets kulturarv 2018/2019.

Preliminärt program

9.00 – 12.00 Utmaningar, lösningar och stöd för att stärka ideellt engagemang kring industrisamhällets kulturarv. Goda exempel och inspiration kring hur vi förmedlar kulturarv idag och i morgon.

12.00 – 13.00 Lunch

13.00 – 15.00 Workshops , där vi i grupper arbetar tematisk med: Berättelser i prismavg.se, besöksmålsutveckling, gemensamma aktiviteter

15.00 – 16.00 Avslutning och återkoppling

Vad är Prisma Västra Götaland? Sedan årsskiftet finns en ny och långsiktig samverkansmodell för att lyfta och synliggöra industrisamhället i Västra Götaland. Den plattformen heter Prisma Västra Götaland och målet med den är bland annat att lyfta fram samhällsförändringen i Västra Götaland under industrialismen ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv. Men också att öka människors delaktighet samt stärka samverkan och besöksnäringen kopplad till kulturarvet.

Prisma VG – för att fler ska upptäcka vårt kulturarv

Prisma Västra Götaland har även skapat en webbplattform - prismavg.se - för att synliggöra industrisamhällets kulturarv. Genom denna har vi fått en gemensam arena där vi kan berätta om våra platser, verksamheter och besöksmål. Prismavg.se kan därmed bokstavligen sätta våra verksamheter på kartan. Nu blir det möjligt att nå ut till betydligt fler människor, såväl nya medlemmar som besökare och turister.

För information och anmälan: www.innovatum.se/aktiviteter/samverkansdag-prisma-vastragotaland-innovatum/

Parterna i Prisma Västra Götaland

Välkommen!

NAV, Hembygdsförbunden genom Hembygd Väst, Maritimt i Väst, Västarvet, Innovatum, Göteborgs stad kulturförvaltningen, De kulturhistoriska museerna i Borås och Riksarkivet Landsarkivet i Göteborg